

# OBSAH

|                                                                     |           |
|---------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>ZOZNAM SKRATIEK.....</b>                                         | <b>7</b>  |
| <b>PREDSLOV.....</b>                                                | <b>9</b>  |
| <b>O AUTOROCH .....</b>                                             | <b>11</b> |
| <b>1 ZÁKLADY RIADENIA RIZÍK.....</b>                                | <b>13</b> |
| 1.1 Vymedzenie pojmu riziko .....                                   | 13        |
| 1.2 Vymedzenie a význam riadenia rizika .....                       | 16        |
| 1.2.1 Ciele riadenia rizík.....                                     | 17        |
| 1.2.2 Význam riadenia rizík.....                                    | 20        |
| 1.3 Proces riadenia rizík .....                                     | 22        |
| 1.3.1 Identifikácia rizík.....                                      | 22        |
| 1.3.2 Analýza a kvantifikácia rizík.....                            | 23        |
| 1.3.3 Rozhodovanie a reakcia na riziko .....                        | 24        |
| 1.3.4 Implementácia, monitoring a kontrola .....                    | 25        |
| 1.4 Metódy riadenia rizík.....                                      | 26        |
| 1.4.1 Ovládanie rizík.....                                          | 26        |
| 1.4.2 Financovanie rizík.....                                       | 29        |
| <b>2 KONCEPT RIZIKA V POISŤOVNÍCTVE .....</b>                       | <b>39</b> |
| 2.1 Pojem riziko poisťovníctve .....                                | 39        |
| 2.2 Klasifikácia rizika .....                                       | 45        |
| 2.3 Zdroje osobných a podnikateľských rizík.....                    | 52        |
| 2.4 Meranie rizika.....                                             | 55        |
| 2.5 Riziko v spoločnosti .....                                      | 58        |
| <b>3 SYSTÉMY POISTNÝCH VZŤAHOV V NÁRODNOM<br/>HOSPODÁRSTVE.....</b> | <b>65</b> |
| 3.1 Poistné vzťahy a ich princípy.....                              | 66        |
| 3.2 Poistné vzťahy v národnom hospodárstve .....                    | 67        |
| 3.2.1 Poistné vzťahy v súkromnom poistení.....                      | 68        |
| 3.2.2 Poistné vzťahy verejného poistenia.....                       | 69        |
| 3.2.2.1 Zdravotné poistenie .....                                   | 70        |

|          |                                                                                                                                                 |            |
|----------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| 3.2.2.2  | Nemocenské poistenie.....                                                                                                                       | 73         |
| 3.2.2.3  | Dôchodkové poistenie.....                                                                                                                       | 74         |
| 3.3      | Evolúcia a pôvod súčasných poistných vzťahov.....                                                                                               | 81         |
| 3.3.1    | Spontánna vzájomnosť.....                                                                                                                       | 82         |
| 3.3.2    | Súkromnoprávne životné a úrazové poistenie.....                                                                                                 | 82         |
| 3.3.3    | Robotnícka solidarita.....                                                                                                                      | 83         |
| 3.3.4    | Inštitucionalizácia robotníckej vzájomnosti.....                                                                                                | 84         |
| 3.3.5    | Povinné poistenie.....                                                                                                                          | 84         |
| <b>4</b> | <b>POISTNÉ VZŤAHY V SÚKROMNOM POISTENÍ.....</b>                                                                                                 | <b>90</b>  |
| 4.1      | Definovanie poistenia .....                                                                                                                     | 90         |
| 4.2      | Znaky poistenia .....                                                                                                                           | 91         |
| 4.3      | Prínosy poistenia pre spoločnosť a náklady spoločnosti vo vzťahu k poisteniu.....                                                               | 94         |
| 4.3.1    | Prínosy poistenia pre spoločnosť.....                                                                                                           | 94         |
| 4.3.2    | Náklady spoločnosti na poistenie.....                                                                                                           | 98         |
| 4.4      | Klasifikácia poistení .....                                                                                                                     | 101        |
| 4.4.1    | Klasifikácia poistení podľa záväznosti ich vzniku.....                                                                                          | 101        |
| 4.4.2    | Klasifikácia poistení podľa poistných druhov .....                                                                                              | 103        |
| <b>5</b> | <b>CHARAKTERISTIKA VÄZIEB SÚKROMNÉHO POISTNÉHO TRHU.....</b>                                                                                    | <b>108</b> |
| 5.1      | Vymedzenie súkromného poistného trhu .....                                                                                                      | 109        |
| 5.2      | Subjekty pôsobiace na poistnom trhu a ich interakcie .....                                                                                      | 113        |
| 5.2.1    | Poistovňa, zaistovňa a sprostredkovateľ poistenia.....                                                                                          | 114        |
| 5.2.2    | Klient poisťovne .....                                                                                                                          | 122        |
| 5.2.3    | Orgány dohľadu a regulácie nad poistným trhom, asociácie, profesijné združenia a subjekty zabezpečujúce podporné a iné súvisiace činnosti ..... | 122        |
| 5.3      | Konkurencia na poistnom trhu .....                                                                                                              | 126        |
| 5.4      | Digitalizácia a technologický pokrok na poistnom trhu.....                                                                                      | 130        |
| 5.4.1    | Vplyv na procesy na poistnom trhu .....                                                                                                         | 130        |
| 5.4.2    | Vplyv na povahu rizík v spoločnosti a vznik nových druhov rizík.....                                                                            | 132        |
| <b>6</b> | <b>PROCESY V POISŤOVNIACH .....</b>                                                                                                             | <b>137</b> |
| 6.1      | Oceňovanie rizík.....                                                                                                                           | 138        |
| 6.2      | Upisovanie rizík .....                                                                                                                          | 140        |
| 6.3      | Produkcia.....                                                                                                                                  | 142        |
| 6.4      | Správa poistných zmlúv.....                                                                                                                     | 143        |
| 6.5      | Likvidácia poistných udalostí .....                                                                                                             | 144        |
| 6.6      | Tvorba a investovanie prostriedkov technických rezerv.....                                                                                      | 147        |
| 6.7      | Ostatné činnosti v poisťovni.....                                                                                                               | 152        |

|          |                                                                      |     |
|----------|----------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>7</b> | <b>DISTRIBÚCIA V POISTENÍ</b>                                        | 157 |
| 7.1      | Vlastnosti poistných služieb                                         | 157 |
| 7.2      | Distribúcia poistenia                                                | 159 |
| 7.2.1    | Finančné sprostredkovanie a finančné poradenstvo v sektore poistenia | 166 |
| 7.3      | Komunikačné kanály v poisťovníctve                                   | 168 |
| <b>8</b> | <b>POISTNÁ ZMLUVA</b>                                                | 178 |
| 8.1      | Charakteristika a štruktúra poistnej zmluvy                          | 178 |
| 8.1.1    | Vznik a zánik poistenia                                              | 179 |
| 8.1.2    | Rozsah poistného krytia                                              | 181 |
| 8.1.3    | Výluky v poistení                                                    | 182 |
| 8.1.4    | Poistné podmienky                                                    | 184 |
| 8.1.5    | Dodatky a pripoistenia                                               | 185 |
| 8.1.6    | Spoluúčasť                                                           | 186 |
| 8.2      | Právne náležitosti poistných zmlúv                                   | 188 |
| 8.3      | Právne princípy poistných zmlúv                                      | 189 |
| 8.3.1    | Princíp náhrady škody                                                | 190 |
| 8.3.2    | Princíp poisťiteľného záujmu                                         | 190 |
| 8.3.3    | Princíp subrogácie                                                   | 191 |
| 8.3.4    | Princíp maximálnej dobrej viery                                      | 193 |
| 8.4      | Osobitosti poistných zmlúv                                           | 195 |
| <b>9</b> | <b>ŽIVOTNÉ POISTENIE</b>                                             | 200 |
| 9.1      | Charakteristika a význam životného poistenia                         | 200 |
| 9.2      | Určenie potreby životného poistenia                                  | 206 |
| 9.2.1    | Prístup založený na hodnote ľudského života                          | 206 |
| 9.2.2    | Prístup založený na potrebách                                        | 207 |
| 9.2.3    | Prístup založený na udržaní kapitálu (majetku)                       | 208 |
| 9.2.4    | Potreba poistného krytia v závislosti od typu rodiny                 | 209 |
| 9.3      | Poistné produkty spojené so životom a zdravím osôb                   | 210 |
| 9.3.1    | Klasifikácia produktov životného poistenia                           | 211 |
| 9.3.2    | Poistenie pre prípad smrti                                           | 213 |
| 9.3.3    | Poistenie pre prípad dožitia                                         | 214 |
| 9.3.4    | Zmiešané životné poistenie                                           | 216 |
| 9.3.5    | Modifikované produkty zmiešaného životného poistenia                 | 217 |
| 9.3.6    | Pripoistenia v životnom poistení                                     | 220 |
| 9.4      | Poistná matematika v životnom poistení                               | 223 |
| 9.4.1    | Úmrtnostné tabuľky                                                   | 223 |
| 9.4.2    | Pravdepodobnosť úmrtia a dožitia                                     | 225 |
| 9.4.3    | Komutačné čísla                                                      | 231 |
| 9.4.4    | Výpočet poistného v životnom poistení                                | 234 |

|                                                                        |     |
|------------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>10 NEŽIVOTNÉ POISTENIE</b>                                          | 257 |
| 10.1 Charakteristika a význam neživotného poistenia                    | 257 |
| 10.2 Určenie potreby neživotného poistenia                             | 262 |
| 10.2.1 Systém ručenia poisťovne                                        | 262 |
| 10.3 Poistné produkty v neživotnom poistení                            | 270 |
| 10.3.1 Poistenie majetku                                               | 271 |
| 10.3.2 Poistenie zodpovednosti                                         | 281 |
| 10.3.3 Neživotné poistenie osôb                                        | 290 |
| 10.3.4 Poistenie finančných strát a záruk                              | 295 |
| 10.4 Poistná matematika v neživotnom poistení                          | 299 |
| 10.4.1 Škodové ukazovatele a výpočet ceny neživotného poistenia        | 299 |
| 10.4.2 Škodová tabuľka a výpočet ceny neživotného poistenia            | 300 |
| <b>11 PODMIENKY PODNIKANIA POISŤOVNÍ A REGULÁCIA POISTNÉHO SEKTORA</b> | 311 |
| 11.1 Špecifiká podnikania poisťovní                                    | 312 |
| 11.2 Výkon poisťovacej činnosti                                        | 315 |
| 11.3 Solventnosť                                                       | 317 |
| 11.4 Regulácia a dohľad nad poisťovníctvom                             | 318 |
| <b>12 ZAISTENIE</b>                                                    | 329 |
| 12.1 Charakteristika zaistenia a terminológia v zaistení               | 329 |
| 12.2 Vzťah zaistenia a poistenia                                       | 333 |
| 12.3 Význam a úloha zaistenia                                          | 335 |
| 12.3.1 Význam pre poisťovateľov                                        | 335 |
| 12.3.2 Význam pre klientov poisťovní                                   | 341 |
| 12.3.3 Význam pre spoločnosť                                           | 341 |
| 12.4 Klasifikácia zaistenia                                            | 343 |
| 12.4.1 Formy zaistenia                                                 | 344 |
| 12.4.2 Typy zaistenia                                                  | 345 |
| <b>ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY</b>                                      | 351 |
| <b>PRÍLOHY</b>                                                         | 363 |